

Martinus

A Szombathelyi Egyházmegye havilapja

XIII. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

2020. ÁPRILIS

ÁRA: 220 Ft

www.martinus.hu

Koronavírus

Nem tartanak nyilvános szentmiséket
házánkban

Új esély

Szent Márton Missziós Központ
Szombathelyen

Restaurálás

Megújul Maulbertsch mennyezeti
freskója a Püspöki Palotában

Egyedül.

Az MKPK közleménye

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a rájuk bízottakért érzett felelősségtől vezérelve a koronavírus járvány Magyarországon való megjelenése miatt meghirdetett veszélyhelyzetben, visszavonásig a következő rendelkezéseket lépteti életbe, hacsak az illetékes megyéspüspök másként nem rendelkezik:

1. A templomok mint a lelki feltöltődés és imádság helyei különösen is fontosak, ezért templomainkat nem zárjuk be. Mégis felelősen és körültekintően kell eljárni, ezért a nyilvános liturgia 2020. március 22., Nagyböjt 4. vasárnapjától a templomokban szünetel. Egyetlen kivétel a temetés, amelyet egyszerű formában, röviden kell megtartani.
2. A paptestvéreket kérjük, hogy továbbra is tartsanak templomainkban vagy megfelelő kápolnában szentmiséket, tanúságot téve arról, amit a Katolikus Egyház Katekizmusa is tanít, hogy az Eucharisztia az Egyház életének középpontja (KEK 1343.). A már felvett miseszándékok így, sine populo módon engedélyezetten elvégezhetők, vagy az Egyházi Törvénykönyv rendelkezése értelmében áthelyezhetők (CIC 1309. k.). A híveket pedig arra bátorítjuk, hogy otthonról kapcsolódjanak be a szent cselekménybe, ezzel is kifejezve, hogy minden szentmisében az egész Egyház egyesül Krisztus áldozatával (KEK 1369.).
3. Az Egyházi Törvénykönyv előírásai szerint a megyéspüspök, ha úgy ítéli meg, felmentést adhat a vasárnapi szentmisén való részvétel kötelezettsége alól (CIC 87. k. 1. §., 1245. k.). Ezt a felmentést – a fertőzés elkerülése céljából – a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia ordináriusai megadják.
4. A jelenlegi kivételes helyzetben is érvényesek a Katekizmusban (KEK 2183.) és az Egyházi Törvénykönyvben (CIC 1248. k. 2. §) található előírások, amelyek szerint, ha valaki számára súlyos okból lehetetlenné válik az eucharisztikus ünneplésben való részvétel, igen ajánlatos, hogy helyette töltsön kellő időt imádsággal – a Szentírás olvasásával, zsolozsma végzésével vagy más imával – egyénileg vagy a családban. Több helyen van online miseközvetítés. A közszolgálati televízió vasárnap és ünnepnapokon szentmisét közvetít azért, hogy megerősítést, vigasztalást és bátorítást nyerjenek azok, akik most nem tudnak részt venni vasárnapi szentmisén. A közvetítések rendjéről felületeinken tájékoztatást adunk.
5. A betegellátás, és a gyóntatás és a rendkívüli áldoztatás tekintetében is mindenben kövessük az állami járványügyi előírásokat. A rendkívüli helyzetre való tekintettel – szintén visszavonásig, azonnali hatállyal – lehetővé tesszük az általános feloldozás megadását (CIC 961–963. k.).
6. Oktatási, szociális és egészségügyi intézményeinkben mindenben kövessük az állami előírásokat. A hatóságokkal mindenben működünk együtt és legyünk figyelemmel az általuk adott általános irányelvekre.
7. A plébániai és a szerzetesközösségeket arra bátorítjuk, hogy – a járványügyi hatóságok előírásainak megtartása mellett – szervezzék meg a folyamatos imát a járvány érintettjeiért.

Jelen rendelkezés Magyarország latin szertartású egyházmegyéire érvényes.

A járvány időszaka rámutat törekénységünkre és arra, hogy a saját és mások életére vigyáznunk kell. Imáinkkal és példánkkal erősítsük a bizalmat Istenben és egymásban. Gyakoroljuk a nagylelkűség erényét, és ebben a helyzetben különösen is figyeljünk egymásra, főleg beteg és idős embertársainkra. Idős paptestvéreinket tisztelettel kérjük, hogy ebben a helyzetben különösen vigyázzanak egészségükre.

Budapest, 2020. március 17.
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Koronavírus – Nincs itt valami nagy aránytalanság?

Székel János megyéspüspök gondolatai a járvány kapcsán

Kedves Testvérek!

Először is idős, beteg, bajban levő embertársainkhoz szeretnék szólni. Nagy szeretettel gondolunk rájuk, együttérzünk velük, imádkozunk értük. Igyekezünk mindent megtenni az egészségük megóvása érdekében. A második gondolatom az orvosoké, ápolóké. Hálásan köszönjük az ő bátor helytállásukat, szolgálatukat! Kívánunk nekik sok erőt, türelmet, kitartást ebben az embert próbáló helyzetben.

Szeretnék ezután reflektálni a járványra és az emberiség erre való reakciójára. Jelenleg az emberiség nagyon érzékenyen reagál a környezetünk megóvásának fontosságára, a klímaváltozásra, az egészségünket fenyegető veszélyekre. Ez önmagában nagyon jó. Jó, hogy az emberiség egyre inkább érzi, hogy a teremtett világban és az emberi testben is van egy gyönyörű, objektív rend, egy tökéletes harmónia, amelyet az embernek tiszteletben kell tartania, ha nem akarja elpusztítani környezetét és önmagát. Mintha azonban hiányozna annak tudata és átélése, hogy ez a gyönyörű és tökéletes isteni harmónia nem csak a természetre és az ember biológiai valóságára vonatkozik, hanem van egy gyönyörű rendje az emberi szellem életének is. Mintha élesen szétválasztaná a mai ember a valóságot, és annak csak a felszínével, a biológiai, természeti dimenziójával foglalkozna. Pedig van a valóságnak még sok mélyebb és fontosabb rétege. A Mozart Requiem, vagy a Michelangelo Pietá gyönyörű.

Ez a szépség nem mérhető, nem bizonyítható kísérleti úton, mégis valóság. Egy család békéje, a szülők egymás iránti szerelme és hűsége is valóság. Sokkal fontosabb valóság, mint az, amit megmérhetünk és megszámlálhatunk.

Vannak az emberiségnek nagyobb bajai is, mint a koronavírus, de sajnos ezekre a bajokra szinte teljesen érzéketlenek vagyunk. Körülbelül hat másodpercenként meghal egy gyermek a Földön étel, vagy a legalapvetőbb gyógyszerek híján. Az emberiségnek meglenne a lehetősége arra, hogy ezen segítsen. Van a Földünkön bőségesen elég élelmiszer mindenki számára. Van elég repülőgép, hogy a szükséges segítség mindenhol eljusson. Mégsem mozdul meg a világ, hogy segítsünk a legszegényebb testvéreinken. Talán azért, mert ez az ő életüket fenyegeti, nem a mienket. Mennyi lelki vírus terjed a világhálón, mennyi pusztító tartalom! Ennek megállítására sem tesz semmit a világ, pedig gyerekek, fiatalok, emberek millióinak lelkét, szellemét, családi életét rombolja, megsebz. 1956 óta több mint 6 millió ártatlan, védtelen kicsi gyermek életét vették el még a születésük előtt.

Van mindebben valami nagy aránytalanság, hangsúlytévesztés: mi az, amire megmozdul a világ, és mi az, amire nem.

A járvány eszünkbe juttatja a földi létünk törekénységét, sebezhetőségét, mulandóságát. Ez a földi lét nem végállomás. A földi életünk út, amelynek során megtanulhatunk szeretni, ajándékká tenni az életünket, hogy majd a halál kapuján át Isten végtelen, örök szeretetébe beléphessünk. A halál kapujában Ő vár minket kitárt karokkal. Mintha a mostani, sokszor pánikhoz közeli hangulatból nagyon hiányozna az örök életbe vetett hit. Mintha sok ember lelkéből eltűnt volna a derűs és nyugodt bizalom abban, hogy Isten tenyerén van a világ és az életünk, Ő alkotott minket, Ő hívott elő a semmi-ből, és Őbenne lesz a beteljesedésünk. Ő az Alfa és az Ómega, a kezdet és a vég, a beteljesedés.

Pedig az örök élet sejtése, reménye, tudása ott rejtőzik minden ember lelkében, kiirthatatlanul. Mennyire fontos lenne most, a járvány napjaiban ezt a lelkünk mélyén szunnyadó, talán eltemetett hitet, sejtést, bizalmat újra a felszínre hozni, megszólaltatni! A 2. világháború idején került kórházba Peter Wust, híres filozófus és a Hitlerrel szembeni ellenállás egyik vezéralakja. Az egyik bombázás alatt elfelejtették őt is levinni az óvóhelyre. Az orvos, amikor észrevette, hogy fent felejtették, lélekszakadva rohant fel, hogy megoldja a leszállítást. Odafutott az ágyához, és azt mondta az akkor már teljesen mozgásképtelen híres tudós: „Elnézést, Uram, megfedkeztem Önről, de hamarosan biztonságba helyezzük!” Peter Wust elmosolyodott, és csak ennyit mondott: „Én abszolút biztonságban vagyok!” Milyen jó volna, ha a járvány feszült, nehéz pillanataiban is ott lenne bennünk a hit derűje, bizalma, békéje!

A járvány lehetőség is. A családok olyan sok időt lehetnek most együtt, mint nagyon ritkán, talán soha eddig. Mennyire fontos lenne ezt az időt értékessé tenni! Alkalom ez az összezártság a közös játékokra, a közös Bibliaolvasásra, énekekre, imádságra. Fedezzük fel a Szentmise nélküliség fájdalmas napjaiban, hogy Krisztus sok más módon is jelen van: a felebarátban, a Szentírás szavaiban, akkor, ha ketten-hárman összejövünk az ő nevében, a szegényben, a szenvedőben, akin segítünk.

Legyen ez a rendkívüli Nagyböjt a csend, a megtérés, az egymás iránti szeretet és együttérzés, a kölcsönös segítség ideje mindannyiunk számára!

...És akkor jöttek a gyilkos vírusok

Az Úr Istennek néha vannak meg-lepő dolgai, mint most például ez a vírus-áradat. A láthatatlan ellenség... Mint maga az ördög, aminek ugyan ellene mondunk különböző alkalmak-kor, de igazában nem igen vesszük komolyan. Pedig nálánál nagyobb láthatatlan ellenség nem létezik.

Most meg kapkodok. A beidegződé-seim, a mindennapi dolgaim... Aztán egyik napról a másikra semmi sincs. Még a kapcsolatokat sem lehet ápolni. Mert ugye a vírus láthatatlanul akárki-ben jelen lehet... és fertőz és gyilkol.

Akkor most mi legyen? No, de pont én mondjam, aki már meglehetősen éle-medett korban vagyok. Ha Isten is úgy akarja, ez évben mondom a gyémánt-misémet, ha... ha megérem, ha sikerül meghunyászkodásra bírni a vírust... Magától nem fog visszavonulót fújni. Nem is tud, mert ilyen a természete. Erőszakkal kell rákényszeríteni.

De nekem jó lenne már visszavonulót fújnom. Én nem tudtam, hát most Atyánk odafönt visszavonulót fújt a templomi liturgiától, műsoraimtól a Mária Rádió Savariában, a személyes beszélgetésektől az elsőáldozók és a

bérmálkozók szüleivel, és a bérmál-kozókkal külön-külön, a karitászbán tartott bibliaórától és még sok minden mástól.

Aztán a lelkem mélyén, mintha meg-szólalt volna egy nagyon halk, szelíd hang, nem foglalkoznál végre velem is? De Uram mást se teszek, csak a te ügyeddel foglalkozom, építem az országodat, mondom a szentmiséket, a zsolozsmát, a rózsafüzért, néha meg-látogatlak templomi magányodban. Foglalkozom én veled Uram. Mintha azt mondta volna ez a hang, ne az ügyemmel foglalkozz, hanem velem, csak te meg én... Amikor imádkozol, a magadét mondod. Szeretném, ha egyszer rám is figyelnél, arra, amit én szeretnék elmondani neked...

Talán egy éve ajándékozott meg va-laki a Sarah bíborossal készült interjú kötettel, Barsi Balázs fordításában, A CSÖND EREJE A ZAJ DIKTATÚRÁ-JÁVAL SZEMBEN. Lenyűgözött a könyv minden sora. Ebben azt mondja Sarah bíboros, ha állandóan én beszé-lek, legyen az zsolozsma, rózsafüzér stb., nem jut szóhoz az Isten.

Fontos, hogy lelkileg ne fáradjunk bele a jelenlegi helyzetbe, hanem a techni-ka nyújtotta lehetőségeket is kihasz-náljuk. Persze az nem ugyanaz. Most átélhetjük a betegek helyzetét, akik nem mehetnek templomba, szentmi-sére. Átéltük azoknak a nehézsé-geit, akiknek sok kilométerre van a templomuk és az atya ritkán érkezik. Rágondolhatunk az üldözést szenvedő keresztényekre, akiknek nincs már templomuk. Milyen fájdalom lehet a szívükben!

De nekünk van templomunk és nyitva van. Bármikor be lehet menni szent-séglátogatásra, imádságra. Belépünk az Isten házába. Lassan a külső hangok és a belső gondolatrohamok is elcsitulnak. A templomi miliő, a csend átjár és nyugalmat áraszt. A taber-nákulumra tekintünk, látjuk égni az örökmécsest.

Mintha legyintene egyet az Úr, és azt mondaná, ezt már mind kívülről tudom, ezt már mondtad tegnap is. Engednél egyszer engem is szóhoz jutni. Eddig nem nagyon engedtem, most rákényszerít, na, figyelj már rám egy kicsit... És körbe rakott vírusok-kal, hogy eszembe ne jusson mással foglalkozni csak Vele.

Nemrég volt a vendégünk Varga Lász-ló kaposvári megyéspüspök. Készítettem vele egy interjút a Mária Rádió Savariában. Fejbe vágott az egyik mondata, 34 éve minden nap 60 percet tölt az Eucharisztia előtt minden ima, segédeszköz nélkül. Csak van. Azt mondta, hogy az első félév kegyetlen volt, most meg már szerves része az életének, hogy belső párbeszédben legyen az Úrral. Számára ez a legkelle-mesebb „édes semmittevés”.

Ha neki sikerült, sikerül nekem is. Próbálgatom. Még a kínlódás fázisá-ban vagyok... Nehéz kilépni a beideg-ződésekből. Úgy érzem, számomra igazában most érkezett el az idő többet lenni Vele, aki az Eucharishti-ában közöttünk él, meghitt bizalmas együttlétben.

Horváth József
pápai prelátus

Tudjuk, hogy Jézus jelen van az Oltá-riszsentségben. A szentmise már most hiányzik, de gyónni, szentáldozáshoz járulni biztosan tudunk. És talán mégis lesz időnként szentmise. Ha kevesen is lesznek, az a kevés ember a szentmise kegyelmeiben részesülve a többiek lelki megerősítője lehet.

Salamon Viktória

Egyházmegyénkben számos plébá-nia közvetíti élőben vagy felvételtől on-line az atyák által bemutatott vasárnapi, vagy akár hétköznapi szentmiséket: pl. Zalaegerszeg-Kert-város, Szombathely-Krisztus Király, Szombathely-Kálvária, Sárovar-Szent Miklós-templom.

A karantén, ami nem bezár, hanem kitár minket A koronavírus margójára római szemmel

A kereszténység olyan Istenben hisz, aki nem egyszerűen elviseli a szenvedést vagy orvosolja, hanem osztozik velünk benne. Ahogy az Atyaisten Fiával, úgy velünk is együtt szenved. Keresztény hitünk fontosat tanít a megpróbáltatások idején. Európára és a világra egy szenvedésekkel teli időszak köszöntött. Valakinek a fizikai szenvedés, testi fájdalmak, a vírus okozta gyötrelmek jelentenek most kihívást, van, akinek az ettől való szo-rongás bénítja meg az életét, van, aki a lelki fájdalmat éli át, amikor szen-ved egy szeretett személy elvesztése miatt, vagy éppen aggódik szerettei egészségéért, és az is a szenvedésnek egyik formája, amikor emberségünk olyan nagy kincse, a szabadságunk, vagy éppen testi-lelki épségünk csor-bul. Wass Albert írja: „nincs oly ma-gasság, nincs oly mélység, / amiben ő benne nincsen” (Látható az Isten). Isten új neve: Emmanuel, velünk az Isten.

Sokszor nehezünkre esik a bűnbánat, a nagybőjt és sokunknak nehéz a féle-lemmel teli, új helyzet, amiben most találjuk magunkat. Talán azért, mert nem éljük át az Istennel való egység örömét, sem a Tőle való távolság fájdalmát. Valódi vigasztalással hangzik ma: velünk az Isten. Ez az időszak ébresztgeti a vágyunkat az Isten után, aki közelít hozzánk.

Istennek a látogatása, köztünk léte nem valami rövid vizit, hanem Ő velünk él. Isten velünk léte nélkül nincsen ünnep, nincsen öröm, nincsen jövő, nincs gyógyulás. Vele viszont minden új erővel és reménnyel telik meg. Isten új neve: Emmanuel, vagyis „velünk az Isten”.

Persze ezzel nem azt állítjuk, hogy a hit az ópium, ellenkezőleg keresztény hittel a megpróbáltatás idejét, a szenvedést vállalni meredekebb utat és szűkebb ösvényt jelent.

A szenvedés segítségünkre van, hiszen növekedést és érést is jelent. (Frankl, A szenvedő ember, 105.) Az az ember, aki felnő, túlnő önmagán, felnő magához. Az érés ott ragadha-tó meg, hogy belső szabadságra jut, minden külső függés ellenére (felté-telektől, körülményektől is szabaddá válik).

Az ember kezében van a hatalom, hogy a legmostohább körülmények között is és egy világjárvány idején is ember maradjon. A szenvedés embersorsunk kikerülhe-tetlen velejárója. Igyekszünk könnyí-teni saját és mások szenvedésén. Az orvostudomány és a segítőszolgálatok elsődleges feladatuknak tekintik a betegség gyógyítását; a filozófia, a tudományok és a vallások próbál-nak magyarázatot adni a szenvedés eredetére. De mindannyiunk életében bekövetkezik egy pillanat, amikor magunkra maradunk szenvedésünk-ben, és ekkor nincs más megoldás, mint szembenézni vele, elfogadni és befogni emberségünk kiteljesedésébe. Ezt ebben a helyzetben is megtehetjük. A járvány és az ebből fakadó minden-mű szenvedés Isten keresésére is serkenthet. A missziós tereppé alakult Európánk Isten után kiálthat, az Ég felé fordíthat ez a helyzet.

A világjárvány világméretűvé tágítja az Isten utáni vágyat is és egymásra figyelővé formálhat nemzeteket és népeket.

Téves elgondolás lenne az, hogy Isten nevel a szenvedés által. Ezzel nem tagadjuk azt, hogy Isten biztosan jóra tudja fordítani a rosszat is. Isten vala-kinek a szenvedését soha nem hasz-nálja mások nevelésének ügyében. A szenvedés lehetséges pedagógiai okát nem vitatjuk, de csak utólagos értel-mezésben és nem előzetesen. Nem a szenvedés az Isten akarat, hanem az, hogy minden helyzetben szeres-sünk, még a szenvedésben is és még a kereszten is. A szeretet leckéjének új fejezete indul most.

Ezek a napok, hetek és lehet, hogy hónapok, amelyeket a csodaszép or-szágunkban karanténba zárva átélünk, Isten felé és egymás felé fordíthatnak bennünket. Különös kegyelmi lehető-ség, olyan alkalom, amit jól is megél-hetünk.

„Arasznyi életünk alatt / nincs egy csalóka pillanat, / mikor ne lenne látható az Isten.” (Was Albert: Látható az Isten).

Nem hiszek az összeesküvés elmé-letekben és az oknyomozás sem visz feltétlenül előre, de tudni kell, hogy vannak látszólagos „véletlenek”.

Egy hirtelen baleset, ami az ágyhoz köt bennünket, egy koccanás az autó-val, ami után gyalog megyünk tovább, egy áramszünet, ami miatt elsőtétül a számítógép, a karanténban töltött napok, amik megállítanak és látszólag bezárnak bennünket, mind lehetnek áldott pillanatok. Életünknek ezek az apró, látszólag „véletlen” fordulatai képesek felébreszteni bennünket, feltámasztani hitünket. Ez az idei nagybőjt voltaképpen ébresztő lett, és boldog lehet, akihez eljut ez a kiáltás: ébredjetek, mert Ünnep közeleg, az Élet Ünnepe, az Isten közeledésének az ünnepe. Isten ugyanis számtalan módon és szakadatlanul jön, de csak az ébren levőkhöz. Ő nem dörömböl, nem erőszakos. Csak a nyitott embe-rekkel kezd párbeszédet, akik adnak neki esélyt, időt. Most végre lett időnk Istenre, aki szeretne hozzánk is meg-érkezni. Felráz ez az időszak minket és rákérdez a hitünkre, mindenkinek a hitére.

Most ez a bezártságunk arra is megta-nít, hogy meg kell különböztetnünk a fontosat a jelentéktelentől, csökkentve így az élet üresjárait.

A karanténban rövid idő alatt kitá-gul a pupillánk, érzékenyebbé válik a hallásunk, és észrevesszük a rejtett életünk csodáját, ami érdekes. Új gondolataink támadnak, megváltozik viszonyunk a többiekkel. Most nem kell azon dolgoznunk, hogy megáll-junk és lassítsunk, mert a világjárvány megállított és belassított minket. Most szembesülünk azzal, ki és mi az igazán fontos, és észrevehetjük az Egyetlen Szükségeset. Megváltozott életünk most lehetőséget teremtett arra, hogy időt szakítsunk Istenre, a másik emberre és magunkra, végre minőségi időt. Most megtanulhatjuk, hogy egyszerűbben kell élnünk az életünket, hogy nagyobb gazdagságra találjunk.

Dr. NÉMETH Norbert
rektor

Pápai Magyar Egyházi Intézet
RÓMA

Megújul Maulbertsch mennyezeti freskója a Püspöki Palotában

Javában tart a Püspöki Palota dísztermének mennyezeti képének restaurálása. Dr. Perger Gyula atyával, a Szily János Egyházmegyei Gyűjtemény és Látogatóközpont igazgatójával beszélgettünk a felújítás szükségszerűségéről.

A Püspöki Palota egyik legszebb helyisége a Díszterem. A falakon körben is festett díszítések láthatók, a mennyezet pedig egy magával ragadó alkotás. Milyen szempontok alapján készültek a terem festett képei?

Szily János püspök még győri örökösök korában ismeri meg a győri Székesegyházban dolgozó Melchior Hefelét és Franz Anton Maulbertschet. Alighogy elfoglalja szombathelyi püspöki székét, megbízást ad Hefelének a palota felépítésére. Hefele Menyhért a Püspöki Palota kész terveit 1778. április elején küldi meg Szilynek, aki ezután Szombathelyre hívja őt, majd elkezdődnek az alapozási munkálatok. 1782 utolsó havára elkészül a főlépcső és ebben az időpontban már a másik szárnyat is boltozatos tetőzet fedi. 1783-ra maradtak a befejező munkálatok.

Az építés ideje alatt a főpásztor folyamatosan tárgyal két művésszel, akiket a belső díszítés elkészítésére felkért. Franz Anton Maulbertsch a díszterem dekorációját, míg Stefan Dorffmaister a Szent Pál terem pannóit és a Sala Terrena freskóit tervezi. A palota lépcsőházából az előszoba folyosón keresztül juthatunk a díszterembe, amely Hefele stílusváltó munkája. A nagyterem festői szépségét Maulbertschnek köszönhetjük, aki az „Isteni Gondviselés” allegóriájával 1783 őszén ajándékozta meg Szombathelyt.

Még dolgoznak a kőművesek, amikor már szerződést köt Szily püspök a festővel a nagyterem és a püspöki magánkápolna mennyezetének kifestésére 1782. december 27-én.

A püspök az 1783-as év folyamán egyre türelmetlenebbül sürgeti a mestert, aki végre július 26-án előre küldi architektúra festőjét, August Rumelt, majd szeptember végén maga is megjelenik a helyszínen segédjével, Johann Meidingerrel együtt. Még az ősz folyamán elkészül a művével. A festmény mérete a teljes mennyezeti felületen 12x12 méter, tehát 144 m². A festmény nagyrészt „al fresco” technikával készült, nedves vakolatra. Ez a megállapítás a figurális részekre vonatkozik. Megfigyelhető a jellegzetes Maulbertsch-eszközhasználat, amellyel a döntően mészdús vakolatra, helyenként vastag mészhurkákkal dúsítja a plaszticitást.

Az oldalfalak alkotásainak témáját Szily püspök adta, szándéka volt, hogy az antik Savaria múltját is megörökíttesse a Püspöki Palotában a díszterem oldalfalain, ezért a négy oldalkép témája: Claudius császár Kr. u. 46-ban megalapítja Savariát, Septimius Severust császárrá választják Kr. u. 193-ban, Constantinus Chlorus törvényt hirdet Savariában, valamint Attila hun király elpusztítja a várost.

Mit ábrázol a mennyezeti kép?

A mennyezetképen a mester elemében van, a szín és fény, a drapériák, a mozgalmas kompozíciók mély értelmű világba vezetnek minket. A lapos mennyezetet a képmező peremétől számított félmagasságban, hűvös szürkés-zöldes színnel tarkított, kazettás és antik rozettákkal díszített festett kupolával emeli a magasba, hogy közepén megnyitva, az égbolt egy szeletjét hozza le a terembe, harmonikus szépségű égi jelenettel. A négy sarokban jellegzetesen késő rokokó keretben, grisalléban festett allegorikus alakok, közöttük virágfüzérrel, olajágakkal keretezett medalionban játszó puttópárok jelennek meg. Középen, aranyló fényben az isteni Gondviselést megtestesítő nőalak, jogarral és koszorúval a kezében. A történelem korszakait pedig egy-egy figura jelképezi: a pogány korszakot Sába királynője, az Őszövetség időszakát a Mózes kőtábláit tartó nőalak, valamint az Újszövetséget jelképező zöldruhás figura. A festményen megjelenik Kronosz is, az idő szimbóluma bőségszarúval és kaszával a kezében, jelezve, hogy az idő sok mindent megadhat nekünk, de ahogy megadja, úgy el is veheti tőlünk. A mennyezet „kupola” részét, az oldalfalak középtengelyében még négy mozgalmas jelenet tagolja:

az erkélyajtó feletti jelenetben Szibilla a barlangjában alszik, mintegy megálmodja az aranykort. A második képen feltűnik a Szűzanya, a fáklás Auróra pedig elűzi a pogányságot. A harmadik jelenetben a kereszténység elterjedését látjuk az egész világon. A zárójelenet képében az aranykor, azaz a kereszténység megérkezik az ősi városba Sabaria-Szombathelyre is. Az ókeresztény előzményt Szent Quirinus és Szent Márton alakja jeleníti meg, a jövőt pedig az Egyházat és az új püspökséget jelképező stólat viselő alak. Az evangéliumi életformát hirdeti az igát hordó figura.

A tavalyi évben került a díszterem ideiglenesen lezárásra és megkezdődött a freskó felújítása. Miért vált szükségessé ez a munka?

Hol tart most a folyamat? A tervek szerint mikor lesz látogatható újra a díszterem?

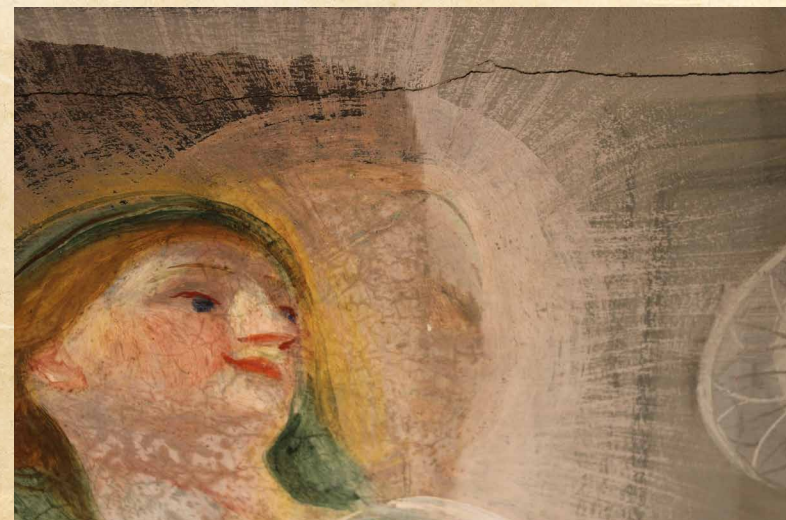
A falfestmény helyszíni kutatására 2019. október 1-jén és 2-án került sor. Megfigyelhető a teljes kép szürkés elpiszkolódása, amely bevonatot képez, ezáltal jelentősen rontotta az esztétikai élvezhetőséget. Az eltelt két és fél évszázad során a mennyezetkép elszennvedte azokat a fizikai károsodásokat, amelyeket egy falkép egyáltalán elszennvedhet.

Az erózió által beázott, szerkezetében megtört, helyenként leszakadt, szennyeződött, átfestették és sztrepedezett. Így a festmény esztétikai és fizikai károsodása három fő tényezőtől tevődik össze: a beázások, a repedésháló a belógásokkal, valamint a leszakadások erőteljes problematikája, s ez utóbbi miatt életveszélyessé vált a felújítás. A restaurálás 2019 novemberében kezdődött. Reményeink szerint 2020. augusztus végére befejeződik a felújításnak ez a szakasza Tarr György restaurátor művész és a szakmai munkába bevont Kisterenyi Ervin restaurátor művész segítségével. 2021-ben szeretnénk folytatni a munkát az oldalfalak restaurálásával.

Derültek-e ki érdekes dolgok, amik felfedtek a kép készítésével kapcsolatos kulisszatitkokat a szakemberek előtt?

Gyakorlatilag az összes károsodásért, amelyet a mennyezet elszennvedett, az erózió a felelős, elsősorban a beázások. A későbbi „esztétikai” beavatkozások a keletkezett károk mérséklésére történtek. A javítás lényege az 1800-as évek végén az volt, hogy egyszerűen átfestették, lefestették a beázástól sérült részeket. Ennek következtében az is előfordult, hogy jelentősen

módosították a kompozíciót. Az „Aranykor eljövetele” című képen a mostani tisztítás művelete tekintélyes egykori beavatkozást mutatott meg, így az átfestések eltávolítása után formálódott a kompozíció; áldozati bárány feje, drapéria, valamint egy karját emelő figura vált ismét láthatóvá. Már a szennyeződések és átfestések eltávolítása előtt is megfigyelhető volt a fenti festményen a fálak kettős glóriája. A beavatkozás során a második dicsfényben körvonalaződött egy másik arc aláfestése. Lehetséges, hogy a festő módosította a főfigura fejtartását, azonban ebben az esetben eltávolíthatta volna a „pentimentót”. Ezt nem tette meg, ezáltal felmerülhet a szándékosság kérdése. Vajon mi célja volt a kettős ábrázolással? A kettős ábrázolásra jellemző példa az Egyházmegyén belül, a becsehelyi Keresztelő Szent János plébániatemplomban látható. A megfeszített Jézus balra lehajló feje mögül, a képmező jobb oldalán feltűnik a másik Jézus arc. A szándékosság itt teljesen egyértelmű. Az elmondottakból világossá váltak Maulbertsch munkamódszerei, eljárásai. A már másutt megismert festészeti technikája is megerősítést nyert, amelyek szakmai szempontból is jelentősek.

A lábmosás Isten bemutatkozása az ember számára

Jézus szolgálként példát ad, mindvégig szeret, feltétel nélkül. Amikor az egymás között versengő tanítványok lábát mossa Jézus, akkor Isten kinyilatkoztatja magát benne. Alázatosan szolgál és feltétel nélkül szeret Jézus, amikor megmossa a tanítványok lábát, hirdetve, hogy az ő igazi hatalma abban áll, hogy képes megmenteni és az üdvösségünkért mindent vállalni.

A Nagy Történet

Rendkívüli Húsvét az idei. A járvány megállította a világot, életünk átgon-dolására hív. Miért élek? Honnan van ez a világ, merre tart, és benne mi az én létem célja, tartalma? A járvány szembesíti a mai, technikai fejlettségétől sokszor túlságosan is eltelt embert a törékenységgel, sebezhetőségével. Mégis, idén is Húsvétot ünneplünk. A Húsvét ugyanis a világ nagy alap-története, a hatalmas szimfónia alapdallama. Egy sokgyermekes édesapa ezt a nagyon egyszerű esti imát imádkozta minden nap a gyermekeivel:

„Létezik az Isten, szeret az Isten, közénk jött az Isten, megbocsát az Isten, hazavár az Isten!”

Jézus korában amikor valakit vendégül láttak, a vendég fogadásának egyik jele volt a lábmosás. Ezt a munkát a szolgák végezték el, de Jézus a feje tetejére fordítja mindezt, és ő maga végzi a lábmosást. Simon Péter nem akarta elfogadni Jézustól, de ő megmagyarázta neki, hogy így kell lennie, mert ő nem azért jött a világba, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon másoknak, nekünk, hogy értünk szolgává legyen, hogy az életét adja értünk, hogy mindvégig szeressen. Isten Jézus Krisztusban lehajolt az emberhez, nem felülről nézte. Jézusban Isten élénk borul, hogy megmossa a lábunkat, hogy a mi szolgánk legyen. A lábmosás jézusi gesztusában Isten „felnéz” a teremtményére, szolgálja azt, akit alkotott. Az egyház feje Jézus. Ő mossa a tanítványok lábát. Itt minden a viszájára fordul: aki a legnagyobb, az végzi el a szolga munkáját, de azért,

Szeretet-hiszekegynek nevezték el ezt az egyszerű, de mindent magába foglaló imát. Ez a világ nagy alap-története, ebbe illeszkednek bele a mi kis élettörténeteink, az életünk eseményei. Ebbe illeszkedik bele a mostani járvány, a nehézségeink és örömeink, családjaink történetei, eleséseink és talprakeléseink.

A világ Isten túlcsonduló, végtelen életéből - Atya, Fiú és Szentlélek örök szeretetének hatalmas, derűtől kicsattanó, végtelen szépségű dallam özönéből lett. Mi, emberek, az isteni szellemből is részt kaptunk. Ezért szellemünk, gondolataink, öntudatunk és akaratunk uralkodnak az agysejtjeink, a testünk fölött. Ezért tudunk gondolkodni, egyetemesen érvényes törvényszerűségeket felismerni, ezért érezzük a feltétlen kötelező erkölcsi parancsot, amely arra hív, hogy senkinek se tegyünk olyat, amit nem akarunk, hogy velünk tegyenek. Ezért akarjuk folytonosan megjobbítani ezt a véges, fejlődő és büntől megsebzett világot. Szellemünk élete által állandó tapasztalatunk van a természet feletti valóságról, a Teremtőről.

Húsvétkor azt ünnepeljük, hogy az Örök, Teremtő Isten megjelent a vé-

ges, esendő világban. Széthasította az eget, leszállott a mennyből, eljött, hogy felemeljen minket. A büntől megsebzett embert megtisztította az Ő megváltó, haláláig menő engedelmessége és szeretete. Ahogyan Szent János apostol megrendülten írja „Igen, az Élet megjelent!” (Jn 1,2) Isten elpusztíthatatlan, örök élete és szeretete jelent meg Krisztusban. Legyőzte a halált, és újjáteremtette az életet.

Krisztusban Isten az, aki „kiüresítette önmagát”, és „szolgai alakot” öltött, hogy megnyissa a lehetőséget számunkra, hogy igazán szeressünk.

Folytassuk az Úr cselekedetét, sies-sünk azok szolgálatára, akiket megaláz a nyomor, az igazságtalanság, akik koldulják az időnket és figyelmünket. A lábmosás mutatja az igazi utat ahhoz, hogy eljussunk Hozzá és példáját követve felismerjük Őt testvéreinkben.

Húsvét hív, hogy éljünk Őbenne. Az emberi szellem addig és annyiban tud ura és pásztora lenni testének és a világnak, ameddig Őbenne él, Neki engedelmeskedve, a hit és a szeretet állandó éberségében (vö. C. S. Lewis, Csodák).

A járvány megállította, hogy elgondolkodjunk és felismerjük: Ő alkotott, Tőle jöttem, és Hozzá térek majd haza. „Mindenki Őerte él” (Lk 20,38).

Kívánok minden kedves Olvasónak, Paptestvéreknek, Szerzeteseknek és Szerzetesnőknek és minden kedves Testvérnek, áldott, új életben gazdag Húsvétot!

Dr. Székely János
szombathelyi megyéspüspök

Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus 1938 – Emlékek a múltból egyházmegyénkben

1938-ban Budapesten rendezték a 34. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust. A május 25-29. között megtartott eseményen egyházmegyénk-ből is sokan vettek részt. Lapunkban megpróbálunk minél több emléket bemutatni, amelyeket e jeles eseményhez kapcsolódva az egyházmegye templomaiban, plébániáin, vagy családoknál őriznek.

Borsos Lászlótól kaptuk ezt a fényképet, amelyen egy fokos látható. Mint kiderült: Borsos úr nagypapa, Zalabaksa község küldöttjeként járt a rendezvényen és ott kapta emlékként a fokost. Köszönjük.

Bíztatjuk lapunk olvasóit, ha tudnak templomukban olyan kegytárgyról, falfestményről, vagy családjukban emlékekről, amelyek az 1938-as Eucharisztikus Világkongresszushoz kötődnek, jelezzék szerkesztőségünk számára, hogy lapunkban is bemutassuk őket. A jelzéseket a következő e-mail címre várjuk: sajto@martinus.hu

DÉRI PÉTER - MINDSZENTY JÓZSEF ÉLETE

Mindszenty József életét bemutató sorozatunkban bíborosi kinevezéséről olvashatnak írást. (I. rész)

Mindszenty bíboros minden erejét és tekintélyét bevetette, hogy enyhítsen az emberek nyomorán és csökkentse az éhezők nélkülözését.

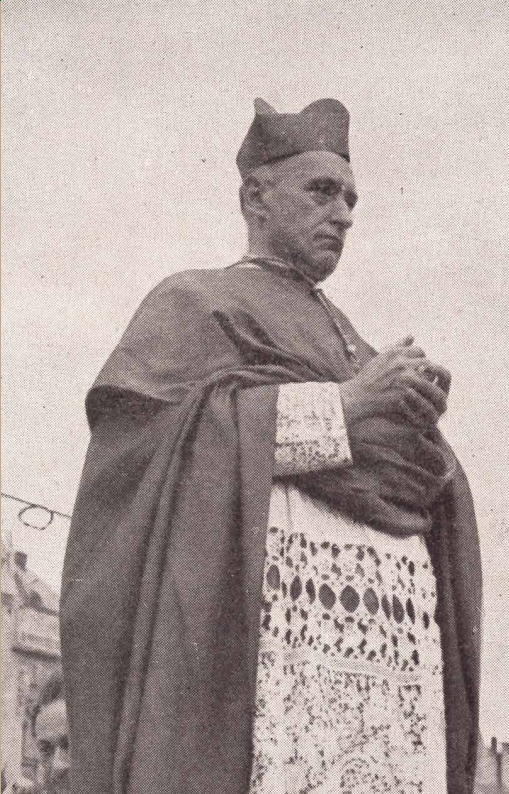
DE mindezek mellett, mint az ország főpapja felhívta mindenkinek a figyelmét arra is, hogy mekkora veszély fenyegeti a magyar hazát a felszabadítóként érkezett megszállók miatt, akik nyíltan és arcátlanul készítették elő az újabb diktatúrát.

Az elnyomók propagandája azt harsogta, hogy a hercegprímás vissza akarja állítani a királyságot és újból jobbjágy sorba akarja taszítani az embereket. Mindez hazugság volt, hiszen Mindszenty atya számos nyilatkozatában leszögezte, hogy a magyar katolikus egyház örömmel fogadja a demokráciát, elismeri a köztársaságot és nem kívánja visszaállítani a régi rendszert, csak „arra vágyódik, hogy minden téren szabadon működhessék, fejleszthesse intézményeit és biztosítva lássa minden hívő számára az emberi jogokat.”

Amikor az ország közállapotának fokozatos romlását és a politikai rendőrség féktelen terrorját bírálni kényszerült, akkor politizálással vádolták meg. Ekkor ő nagyon bölcsen elődje, Pázmány Péter szavait idézte: „Senki sem tilthat el attól, hogy nézeteimet az ország közügyeiről szabadon elmondhassam. Kötelességem az ország jogai és szabadsága felett őrködni.”

Ilyen feszült körülmények között érkezett meg Rómából a hír, hogy a kialakult szokásoknak megfelelően Magyarország főpapját a pápa a bíborosok közé szeretné iktatni, aminek egyetlen kánonjogi feltétele, hogy a jelölt idejében megérkezzen az Örök Városba. Ha ugyanis valaki lekéste a több napos felkészítő szertartásokat, akkor a kinevezését törvénytelenül semmisnek tekintették.

A pápaválasztó testület tagjai ekkor még csak hatvanan voltak, a mai száz hússzal szemben. Így még nagyobb megtiszteltetésnek számított a bíborosi testület tagjának lenni. Az „egyház hercegei”, ahogy nevezték a bíborosokat, különleges diplomáciai ranggal és védelességgel rendelkeztek. A kinevezés gyümölcsei közé tartozott, hogy Mindszenty József ezt követően még nagyobb nemzetközi tekintéllyel folytathatta magyarságvédő tevékenységét.

Az 1947-es Mária ünnepség Szombathelyen

A Rómába utazás előkészületeit azonban váratlan esemény késleltette, hiszen a kommunista belügyi hatóság nem akarta kiállítani az útlevelet. Jellemző a Hercegprímás lelki alkatára, hogy bár ezt a tényt fájdalommal vette tudomásul, de nem maradt tétlen, hiszen az Esztergom környéki plébániákon vizitált.

Ahol új esélyt kap az ember

Szent Márton Missziós Központ Szombathelyen

Az Annunciáta nővérek egykori rendházában kezdte meg működését a Szent Márton Missziós Központ. Gombos Adrienn vezetővel beszélgettünk a kezdetekről, célkitűzésekről, lehetőségekről.

Mivel foglalkoznak? Hogyan fog működni a központ?

A Szent Márton Köpenye Alapítvány névadójának, Szent Mártonnak szellemiségében szeretné folytatni a munkáját az intézmény. Olyan emberek számára kívánunk segítséget nyújtani, akik hátrányos helyzetben vannak. Legyen az bármi hátrány. Nevelőintézetben nevelkedett fiatalokat, roma származásúakat, börtönbüntetésüket letöltött és a társadalomba visszailleszkedni igyekvőket, vagy bármi ok miatt nehéz helyzetbe került embereket, családokat szeretnénk támogatni. Terveink szerint segítséget nyújtunk majd a megfelelő munkahelyek megtalálásában, kezeletlen adósságügyek rendezésében, lakhatási problémák megoldásában, lakóköörülmények javításában, de lelki támogatást is igyekszünk nyújtani. Munkánkat az Egyházmegyei Karitással, a Büntetés-végrehajtás intézményével, az Egyházmegyével és természetesen a munkaadókkal szoros együttműködésben végezzük majd.

Napjainkban sokan dolgoznak – akár állami, civil vagy egyházi szervezetek –, a hátrányos helyzetűek megsegítésén. A központ által nyújtott segítség miben különbözik a többitől?

A pluszt abban látjuk, hogy igyekszünk a hétköznapi nehézségek megoldásában is jelen lenni, például egy hivatalos levél értelmezésében segítséget nyújtani. De a törvényhozás számára is teszünk, tettünk javaslatokat, melyek a tapasztalatainkból születtek meg, s talán eredményesebbé, életszerűbbé teszik a törvényeket. Az adósságkezelésben nyújtott segítséget is plusznak tartom. Sok munkavállaló például épp azért nem tud és nem is akar legálisan munkát vállalni, mert a fizetése nagy részét végrehajtás alá vonják. Ezért felvállaljuk a segítő közreműködést és igyekszünk olyan megoldást találni, mely a munkavállaló és a behajtó cég számára is megfelelő. További pluszként említeném a lelki támogatást, melyet elsősorban az

egyház papjaira támaszkodva szervez-nénk meg. Akár önsegítő csoportok működésével.

A koronavírus miatt megindult egy elbocsátási hullám, sokan kerülnek nehéz helyzetbe. Azok is, akik hátrányos helyzetűeket leküzdve munkához, lakhatáshoz jutottak. Mivel, hogyan tudják ezeket az embereket segíteni? Érkezett-e már megkeresés, vagy Önök felvették már a kapcsolatot olyan cégekkel, egyéb szervezetekkel, akik segítséget tudnak adni?

Ez a járványhelyzet nagy csapás világunk számára. Nem lesz olyan ember, akit valamilyen formában és mélységig ne érintene... Természetesen igyekszünk hatékonyak lenni ebben is. Már van egy gondolatunk ehhez a kialakult helyzethez kapcsolódóan. Például szeretnénk a kormány figyelmét felhívni arra, hogy nyújtson segítséget azok számára, akik jelenleg is végrehajtási ügyek terheltjei, s függesszék fel egy időre a jövedelmüket terhelő levonásokat. Igyekszünk cégekkel, munkaadókkal is tárgyalni, de ezekben a napokban mindenki a járvány minél lassúbb terjedésére törekszik, most ez élvez elsőbbséget. Amint itt az ideje, igyekszik az alapítvány is szerepet vállalni a segítségnyújtásban.

Fontos része a munkájuknak, hogy azokon is segítsenek, akik börtönből szabadultak. Van már hasonló kezdeményezés, mit várnak ettől a segítségnyújtástól?

A börtönből szabadult embereknek új életet kell kezdeniük. Sokukat senki sem várja idekinn. Azt sem tudják, hová menjenek, miután bezárul mögöttük a börtön kapuja. Számukra szeretnénk lakhatási megoldást találni – nyilván első lépésben átmeneti szállást –, és mielőbb munkát találni. Már a börtönbüntetés ideje alatt szeretnénk felvenni a kapcsolatot velük, és megismerve őket a leghatékonyabb segítséget nyújtani a reintegráció folyamatához.

Ez a fajta segítség mindig egyénre szabott, az egyén igényei határozzák meg elsősorban. Ha például arra van igénye valakinek, a családi viszonyaik erősítésében segítünk... Sokan nem tudják, de a szabadulás után az anyagi helyzet stabilitásának kialakításában nagy gondot jelent, hogy úgynevezett bűnügyi költségek terhelik a szabadlábra helyezett embert. Ez gyakran akadály a munkavállalásnak. Itt csak törvényi módosítások képesek segíteni. Erre irányuló javaslatokat már tettünk a kormánynak.

Támogatórendszer kiépítését ígéri. Ez mit jelent?

Rendszerben gondolkodunk, tehát egy nehéz helyzetű ember, család több oldalról való támogatása a cél. Munka, lakhatás, stabil családi kapcsolatok, kiegyensúlyozott lelkiület. Team-munkára készülünk, melyben fontos szerepe van a munkaerő-közvetítőnek, a hivatalos ügyek intézőjének – aki akár jogi tanácsadásban, akár hivatalos okmányok intézésében nyújt majd segítséget, a családgondozónak, a papnak egyaránt.

Hogyan lehet elérni önöket?

A kialakult járványhelyzet a mi munkánk elé is akadályokat gördített. A központunk március 20-ra tervezett átadó ünnepsége is elmaradt, de amint a helyzet lehetővé teszi, elkezdjük a munkát. Központunk az Annunciáta nővérek egykori otthonában található, mely lehetőséget ezúton is hálás szívvel köszönünk meg Dr. Székely János püspök atyának. Köszönetet mondanék itt az Egyházmegyei Karitász vezetőjének és munkatársainak, valamint az önkéntes kollégáimnak, akik lehetővé tették, hogy egy szép kis központot tudtunk varázsolni a jó ideje lakatlan helyiségekből. Az alapítvány a Dr. István Lajoskörút 1. szám alatt található, de elérnek bennünket a szentmartonkopenye@gmail.com elektronikus címen és hamarosan indul honlapunk is a szentmartonkopenye.martinus.hu címen.

Hűségese Krisztus mellett – Mindszenty József zalaegerszegi évei

Március 16-án helyezték volna el Zalaegerszegen a Mindszenty József bíborosnak emléket állító múzeum, a Mindszentyneum alapkövét. A járványügyi helyzet miatt a program elmaradt, mint ahogy megghiúsult az interjúnk a város polgármesterével is. Stróber László atya, a zalaegerszegi Mária Magdolna Plébánia plébánosa azonban készséggel válaszolt kérdéseinkre. Interjünkban Mindszenty atya jellemének talán kevésbé ismert vonásait igyekeztünk megvilágítani.

1917-ben érkezett Zalaegerszegre, akkor csak hitoktatóként. A mostani Zrínyi Miklós Iskola elődjében szolgált. Majd amikor az itteni apát-plébános nyugdíjba vonult, őt nevezték ki 1919-ben plébánosnak. Egerszeg lakossága akkor kb. 9 ezer volt. Egy plébánia volt, a mostani Mária Magdolna Plébánia. A hitélet szempontjából átlagos hitélet volt itt a városban. Mindszenty atya ezt igyekezett plébánosként megerősíteni és megújítani.

Milyen módon tudta ezt megtenni?

Pl. újdonságként megszervezte az utcaapostolságot. Ezek az emberek ismerték az egy-egy utcában élőket: tudták milyen körülmények között élnek, mi történik az emberekkel és így Mindszenty atya segítséget tudott nyújtani azoknak, akik erre rászorultak, illetve családlátogatásai alkalmával meg tudta erősíteni a családokat egymás és Isten iránti elköteleződésükben. A másik dolog, hogy az öregeknek építettett egy napközi otthont, ez volt a Szent József Ház. Itt az idősök együtt lehettek, ő gondoskodott róluk. Ez is újdonság volt akkoriban. A Katolikus Kultúrházat megnagyobbíttatta, így a különböző vallási egyesületeknek – KALOT, KALÁSZ – a kulturális, vallási életének fejlődését, gyakorlását segítette. Az élet minden területére igyekezett odafigyelni, hogy kit, hogyan tud elérni, segíteni és a hitéletet, az Úr Jézus követését hogyan lehet előbbé tenni a hívekben, a családokban.

Ez a személyes példaadás mennyire volt újdonság akkoriban egy vezetőtől, és főként egy olyan embertől akit sokan szigorúnak, távolságtartónak ismertek?

Nagyon közvetlen ember tudott lenni. A merevségét egy kicsit túlozzák. Esténként ki szokott menni a városba. A zsebében volt pénz és osztogatta. Nyilván nem mindennap ment családokhoz. De ismerte őket és a családlátogatások alkalmával mindig bízatta őket és igyekezett a hitükben megerő-

síteni. A plébánián, a városban voltak olyan diákok akiket ő taníttatott és a lakhatásukat is segítette. Felismerve tehetségüket, továbbsegítette őket.

Mindez a tetterekészség miből fakadt? A Krisztus iránti elkötelezettségből vagy abból is, hogy felismerte, az I. világháború után az egyháznak kell – és talán egyedülként van is lehetősége – segítenie az embereknek?

Erre csak egy példa: a plébániának megvoltak a birtokai, csak szétszórva. Ságodban egyesítette a plébánia birtokait, és amit ott termeltek, pl. búzát, abból Mindszenty atya sokszor segítette a szegény családokat. Ez nagy példaadása volt. Az ő városi képviselősége a városnak javára vált. Semmilyen olyan dologba nem ment bele, ami az itt élők lelki életének kárára lett volna. Több templomot is építtetett Zalában, azért mert látta, hogy ebben ez a zalai rész elmaradt volt. Aprófalvas közösségek voltak, és mint püspöki biztos felügyelte ezeket az építkezéseket. Megtett mindent, amit annak idején meg tudott tenni. Egy cél lebegett a szeme előtt: a hitélet növekedjék és ne csak külsőleg, hanem a lelkekben is. Ez volt számára a döntő.

A törekvései eredményre vezettek?

A ferences plébánia kialakítása éppen amiatt történt, mert látta, hogy egy plébánia nem elegendő a városban, nem lehet mindenkire úgy figyelni, ahogyan azt ő szeretné. Az volt az egyik vágya, hogy azok a külső városrészek, amik most a ferences plébániához tartoznak, még több lelkipásztori ellátásban részesüljenek. Nagy vágya volt, hogy legyen katolikus iskola a városban. Ezért építtette a Zárdát, és hívta ide a nővéreket. Polgári iskola és tanítóképző működött az intézményben, sokan végeztek itt, így erősítette az oktatást a városban. És igen, munkájának köszönhetően megerősödött a hitélet a városban. Ezt mutatja, hogy amikor 1948. szeptember 8-án, akkor már mint bíboros a Boldogasszony Év alkalmából szervezett országjárás

alkalmával újra ellátogatott Zalaegerszegre, több tízezen voltak jelen az ünnepségen. És, hogy mennyire élt az ő tisztelete, mutatja az is, hogy a régi rendszerben sem tudták emlékét eltörölni, pedig mindent ráfogtak, igyekeztek a személyét lejáratni.

Karizmatikus ember volt, vagy a tettei, szavai példája miatt figyeltek rá az emberek?

A hősiesség már akkoriban is jelen volt az életében, amit utána a börtönben sokat szenvedett, de a szavai és a tettei voltak, melyek erősítették a hitéletet.

Ha Mindszenty atya életpályáját végignézzük, ezeket a zalaegerszegi éveket hogyan értékelhetjük?

Ez a közel 3 évtized természetesen életének meghatározó szakasza volt. Tulajdonképpen ezek az évtizedek őt megerősítették lelkiekben. Annak a sok feladatnak az ellátásához, majd a megpróbáltatások elviseléséhez, ami a későbbiekben várt rá, az erőt a zalaegerszegi évek adták meg számára. De itt Egerszegen nagyot alkotott – akár a városért, akár a lelki életben is, ez neki erőt adott a továbbiakhoz, ott ahová a küldetése szólította. Mindig szeretettel emlékezett meg a zalaegerszegiekről. Ahogy írta is, „a börtönévei alatt álmában gyakran megjelent Zalaegerszeg.

Mi az, amit Mindszenty József Zalaegerszegen eltöltött éveiből tanulságként levonhatunk és a magunk számára példaként állíthatunk?

Az egyik, hogy Krisztus tanításában nincs megalkuvás. Ezt a mindennapokban hűségese meg kell élnünk. Ő ezt kérte és tanította. A másik a segítő szeretet. Vegyük észre embertársaink nehézségeit, problémáit. A harmadik a családok megerősítése, mert minden ebből fakad. Abban a kis közösségben, amit ott megélünk hitben, szeretetben, emberségben, ott egy egész életre kapunk erőt, hogy azt tegyük, amit Isten elvár tőlünk.

JELENTKEZZ AZ EUCHARISZTIKUS KONGRESSZUSRA!

Hazánk rendezti az igen sokszínű, minden korosztály lelki és kulturális igényeit kielégítő programsorozatot, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust (NEK), amely az egyik legfontosabb katolikus esemény lesz 2020-ban a világon.

Az eucharisztikus kongresszus nem a szó legszorosabb értelmében vett kongresszus, sokkal inkább egy nagyszabású nemzetközi rendezvénysorozat, amelynek során a kenyér és a bor színe alatt jelen lévő Jézus Krisztust ünnepeljük.

A résztvevők a rendezvény honlapján keresztül regisztrálhatnak a többségében ingyenes eseményekre. Az ingyenes regisztráció amiatt fontos, hogy a névre szóló helyekhez biztosan hozzájussanak a jelentkezők.

Ajánlott, hogy az érdeklődők minél hamarabb létrehozzák saját fiókjukat a NEK online regisztrációs felületén. Ez nem jár semmilyen elköteleződéssel, ingyenes, és lehetővé teszi, hogy minden lényeges információról időben értesülhessenek. Fiókot nyitni egyéni és csoportosan lehetséges, világi és klerikus személyeknek egyaránt.

Azért is tanácsos mielőbb regisztrálni az online felületen, mert az érdeklődők a regisztrációs rendszeren keresztül tájékozódhatnak az utazási lehetőségekről (például a 90 százalékos MÁV-kedvezményről), a szállás- és étkezésfoglalás, illetve igénylés lehetőségéről. A plébániai, közösségi, iskolai csoportok számára, amelyek 2020. május 31-éig jelzik igényüket, hogy különbuszt vagy különvonaton helybiztosítást kérnek, a kongresszust szervező NEK Titkárság a MÁV-val, a GYSEV-vel és a Volánbusszal kapcsolatba lépve térítésmentesen megszer-

vezi az utazást, így a költség nem terheli ezekben a csoportoknak a tagjait.

A kongresszus programjai közül kiemelkedik:

- **a nyitó szentmise, elsőáldozással a Puskás Ferenc Stadionban (szeptember 13., vasárnap 15 óra)**
- **a Forráspont ifjúsági est a Papp László Sportarénaiban (szeptember 18., péntek)**
- **a magyar szentmise a Kossuth téren, valamint utána az eucharisztikus gyertyás körmenet a Hősök teréig (szeptember 19., szombat 17 óra)**
- **a záró szentmise a Hősök terén (szeptember 20., vasárnap 11 óra)**

Ezek a programok természetesen ingyenesek, és már megnyílt a lehetőség a helybiztosításra. A Puskás Ferenc Stadionban minden résztvevőnek helyre szóló jegye lesz. A Kossuth téri, valamint a Hősök terén tartandó szentmise esetében az ingyenes jegyek igénylői a szektorok feltöltésénél elsőbbséget élveznek majd, de ezen a két szentmisén regisztráció nélkül is van lehetőség a részvételre.

A háromnapos Teológiai Szimpóziumra (szeptember 10–12., Esztergom), amely megelőzi a kongresszust, valamint a Hungexpón tartott ötnapos konferenciára (szeptember 14–18., Budapest) – vagy, ahogy sokan hívják, az „ötnapos lelkigyakorlatra” – is megvásárolhatók már a kedvező árú belépők. Az érdeklődők a NEK honlapján már megtalálhatják a szimpózium és a konferencia programját is, megismerhetik a világ minden tájáról érkező vendég előadókat. A sokakat érintő, általánosan felmerülő kérdésekre a „Gyakran ismételt kérdések” (GYIK) menüpontban válaszolnak

a szervezők. A regisztrációs felület használatát a NEK honlapján kisfilmben is részletesen bemutatják. Azok az érdeklődők, akiknek nincs online hozzáférésük, e-mail-fiókjuk, a kongresszus honlapjáról letölthető és postai úton elküldhető jelentkezési lapon is regisztrálhatnak.

A NEK Titkárság mindenkit kér a minél előbbi jelentkezésre, mert így a szervezők munkáját segítik.

A kongresszus szervezéséről és az önkéntesség lehetőségeiről naprakész információkhoz juthatnak az érdeklődők, ha az iec2020.hu honlapunkon feliratkoznak a NEK hírlevelére.

A kongresszus közösségébe virtuálisan is be lehet kapcsolódni a NEK Facebook- és Instagram-oldalain keresztül.

**52. NEMZETKÖZI
EUCHARISZTIKUS
KONGRESSZUS**
**BUDAPEST | 2020.
szeptember 13–20.**

